

Nr 41.

Ankom till Riksdagens kansli den 21 maj 1912 kl. 6 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring af § 55 i riksdagsordningen.

Närvarande: Herrar Bonde, Branting, Trygger, Hagström*), Clason, Bellinder, Hellberg, Ekman, von Geijer, Mannheimer, Kjellén, Wavrinsky, Jansson i Djursåtra*), Ericsson, Nilsson*), Nyström, Edén, Larsson från Västerås, Magnusson och Larsson i Säby.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Uti en inom Första kammaren väckt och till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 114, har herr *K. J. Ekman* anfört följande:

»De grundvalar, på hvilka vårt gällande statskick hvilat, äro *konungamakten* och *folkrepresentationen*. Sveriges rike skall styras af en konung; svenska folket representeras af Riksdagen.

Till förhindrande af ens försöket att inom Riksdagen framkalla beslut till kullstörtande af dessa författningens grundvalar får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen må antaga att hvila till vidare grundlagsenlig behandling följande förslag till ändrad lydelse af § 55 riksdagsordningen:

§ 55.

Motion i ämne — — — — må väckas.

I grundlagsfrågor — — — — är samlad.

Förslag, som åsyftar konungamaktens eller folkrepresentationens upphäfvande, må ej i Riksdagen väckas.

Motion bör — — — — sammanföras.»

Utskottets
yttrande.

Utskottet finner till en början herr Ekmans förslag vara formellt otillfredsställande, då detsamma dels innebär en förändring i Riksdagsordningen, som ej öfverensstämmer med motsvarande bestämmelser i Regeringsformen, dels också afser införande af denna förändring i § 55 Riksdagsordningen, hvilken paragraf endast handlar om motioner, ehuru väl den princip, som motionären framför, måste gälla äfven Kungl. Maj:ts propositioner.

Men herr Ekmans förslag skulle också, om det blefve genomfördt, till sina verkningar blifva föga effektivt. Då det nämligen endast undantager *upphäfvandet* af konungamakt och folkrepresentation från området för motionsrättens utöfvande, men däremot tillstodjer hvilka förändringar som helst uti dessa institutioners natur och beskaffenhet, så skulle uppenbarligen den grundlagsbestämmelse, som af herr Ekman föreslagits, icke kunna förhindra förslag om dylika förändringar af så genomgripande art, att de i själfva verket närma sig ett upphäfvande. För öfrigt skulle, om den nu föreslagna bestämmelsen infördes i grundlagen, alltid just denna bestämmelse kunna blifva föremål för motion om ändring eller upphäfvande, hvilket likaledes i realiteten skulle möjliggöra sådana öfverläggningar om ifrågakvarande institutioner, som motionären vill förebygga.

På grund af hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att herr K. J. Ekmans ifrågakvarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 maj 1912.

På utskottets vägnar:

CARL CARLSON BONDE.

Reservationer

af herrar *Trygger, Bellinder, von Geijer, Kjellén, Jansson* i Djursätra, *Nyström* och *Magnusson*, som anförde:

»Lika med motionären anse vi det svenska statskicketts orubbliga grundvalar utgöras af konungamakt och folkrepresentation. Någon grund-

lagsenlig form för upphäfvande af vare sig konungamakten eller folkrepresentationen finnes följaktligen icke. Att emellertid i riksdagsordningen uttryckligen uttala, att motion i dylik riktning ej får väckas, skulle kunna gifva anledning till missförstånd. På grund häraf och då vi hålla före, att ett allmänt stadgande, som hindrar okynnesmotioner, torde kunna gifvas, hafva vi ej ansett oss böra tillstyrka herr Ekmans ifrågavarande, visserligen i sig särdeles beaktansvärda förslag»; samt

af herrar *Clason* och *K. J. Ekman*.
